

ZADATAK ZA PISANJE ŠKOLSKOGA ESEJA

Albert Camus, *Stranac*

Bio je sam. Izvalio se bio na leđa, podvio ruke pod glavu, čelo mu je bilo u sjeni litice a tijelo na suncu. Plavi kombinezon isparavao se od vrućine. Malo sam se iznenadio. Za mene je cijela ta pripovijest bila svršena i došao sam ovamo ne misleći više na to.

Čim me ugledao, pripodigao se i gurnuo ruku u džep pa sam, naravno, stegnuo Raymondov revolver u džepu sakoa. Zatim se on ponovo izvalio, ali nije vadio ruke iz džepova. Bio sam prilično daleko od njega, desetak metara. Na mahove sam nazirao njegov pogled, između napola sklopljenih vjeđa. Ali uglavnom je njegov lik titrao u užarenom zraku preda mnom, šumor je valova bio još tromiji i spokojniji nego o podne. Isto ono sunce, isto ono svjetlo na istom onom pijesku što se protezao i ovdje. Već dva sata dan nije odmicao, već dva sata bio je usidren u oceanu usijana metala. Na obzoru je prošao jedan brodić, nazreo sam krajičkom oka samo crnu mrlju jer sam netremice motrio Arapina.

Pomislih da treba samo da se okrenem pa da se ovo svrši. Ali na leđa mi se bio navalio cijeli žal ustreptao od sunca. Učinih nekoliko koraka prema izvoru. Arapin se nije ni pomaknuo. Ipak je još bio prilično daleko. Možda zbog sjene na licu učinilo mi se da se smije. Čekao sam. Obrazi su mi gorjeli od sunca i osjećao sam kako mi se kapljice znoja sakupljaju u obrvama. Sunce je peklo isto onako kao i onoga dana kad smo pokopali mamu i, isto onako kao i onda, najviše me boljelo čelo i sve su mi žile na njemu u isti mah damarale ispod kože. Zbog toga žara koji više nisam mogao podnositi, koraknuo sam naprijed. Znao sam da je to glupo, da se neću izbaviti od sunca ako se pomaknem za jedan korak. Ipak, prešao sam jedan korak, samo jedan korak. A tada, ne pridižući se, Arapin izvadi nož i pokaza mi ga na suncu. Svjetlo sijevnu na čeliku i kao da me duga svjetlucava oštrica pogodi u čelo. U isti mah znoj nakupljen u obrvama poteče mi odjednom niz kapke i zastre ih mlakim i gustim velom. Taj zastor od suza i soli zasjeni mi oči. Osjećao sam samo cimbale sunca na čelu i, nekako nejasno, blistavi mač uperen iz noža svejednako u mene. Taj užareni mač palio mi je trepavice i kopao bolne oči. Tada sve zaigra preda mnom. Zapuhnu me težak i vreo dah mora. Učini mi se da se nebo širom otvorilo da pusti ognjenu kišu. Napeh se svim svojim bićem i ruka mi se zgrči na revolveru. Otponac popusti, dotaknuh glatki trbuh drška i tada sve poče, usred praska koji bijaše u isto vrijeme rezak i zaglušan. Stresoh sa sebe znoj i sunce. Pojmih da sam poremetio ravnotežu dana, izvanrednu tišinu žala na kojem sam bio sretan. Zatim opalih još četiri puta u nepomično tijelo u koje se meci zabijahu a da se ništa nije opazalo. Bijahu to kao četiri kratka udarca kojima sam pokucao na vrata nesreće.

Smjernice

- Predstavite poetiku djela *Stranac*.
- Objasnite na temelju djela u cjelini kako je karakter glavnoga lika doveo do ubojstva o kojemu se pripovijeda u polaznome tekstu.
- Interpretirajte polazni tekst na sadržajnoj i stilskoj razini te protumačite njegovu ulogu u cjelini djela.
- Usporedite glavni lik djela *Stranac* s Raskolnikovim iz romana *Zločin i kazna*.
- Obrazložite svoje tvrdnje.